

ИНТЕРВЈУ

ГОРАН АНГЕЛОВ

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ЗАЕДНИЦАТА НА
ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

ДЕМОКРАТСКО ПРАВО Е ГРАЃАНИТЕ ДА СИ ГО КАЖАТ МИСЛЕЊЕТО

Самиот факт што на територијата на Зајас се наоѓа Рудникот Тајмиште, а на територијата на Осломеј постои еден од најголемите енергетски системи, Термоцентралата Осломеј, зборува за економската моќ на овие општини и би било логично тие да останат како посебни општини.

Ако Парламентот сака да донесе реални закони по предлог на Владата, помеѓу првата и втората фаза ќе мора да има корекции на она што беше предложено како прва фаза.

■ Разговорот го водеше: **Жаклина МИТЕВСКА**

Господине Ангелов, Македонија ја зафати референдумска локална треска, а Вие неодамна изјавивте дека дел од новите општини што ги предлага Владата се кроени под притисок на коалициониот партнер - ДУИ. Според експертите, пак, предлагачите на најновата предлог-варијанта за територијална организација на државата се раководеле од најнепопуларните принципи во одлучувањето - етничкиот и политичкиот. Ваш коментар?

АНГЕЛОВ: Самиот факт што имаме страшна реакција од референдумите говори сам за себе. За западниот дел на Македонија јас ќе го земам примерот со Охрид и Струга. На еден многу близок простор, струшкиот и охридскиот во т.н. стари општини имаме две различни мерки на прекројување на општинските граници. Од старата Општина Охрид произлегоа општините Мешеишта и Белчишта. Сега овие две општини се спојуваат и се создава една рурална општина, додека новоформираните струшки општини, фактички се враќаат

ИНТЕРВЈУ

ГОРАН АНГЕЛОВ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

на старата струшка општина. Значи, на еден многу мал простор имаме кршење на принципот и од таа причина констатацијата дека во првата фаза од овој законски проект етничкиот клуч бил пресуден во прекројувањето на западниот дел на територијата на РМ.

✶ Според информациите кои кружат во јавноста, Владата ќе направи отстапки за Струга, односно овој град ќе остане самостојна општина за сметка на Општина Кичево, кон која ќе се приклучат Зајас и Осломеј. Како ги коментирате шпекулациите дека Али Ахмети порачал оти за сè може да се договорат со Премиерот, само ако не го чепкаат неговото родно село Зајас?

АНГЕЛОВ: Би било невкусно да коментирам ваква изјава, бидејќи не сум бил составен дел на тие преговори. Но, со оглед на реалната фактичка состојба, граѓаните на Зајас и Осломеј благодарейќи на постоењето на општините изминативе осум години направиле многу. Можете слободно да отидете и во Зајас и во Осломеј. Таму ќе видите еден страшен подем на инфраструктурата. Самиот факт што на територијата на Зајас се наоѓа Рудникот Тајмиште, а на територијата на Осломеј постои сигурно еден од најголемите енергетски системи, Термоцентралата Осломеј, зборува за економската моќ на овие општини и би било логично тие да останат како посебни општини. Тие ја исполнуваат демографската карактеристика, имаат над 10.000 жители, што е многу повеќе од она што се бара. Искрено, не гледам зошто Зајас и Осломеј не би останале посебни општини, бидејќи се во интерес пред сè на граѓаните кои живеат на таа територија. Ако ги вратите кон Општина Кичево, ќе ја направите таа поделба која беше од 1965 до 1996 кога овие новоформирани општини беа натурализирани 31 година. Ако кај нас се оди кон децентрализација и демократизација на општеството, мислам дека треба да им се дозволи на овие општини да бидат самостојни. Самиот факт што се вршат одредени политички притисоци врз локалните власти, што како информација го имам добиено од тамошните раководства, зборува само за себе.

✶ Светскиот македонски конгрес покренал иницијатива за собирање потписи од најмалку 150.000 избирачи за распишување референдум, на кој граѓаните ќе се изјаснат дали се за територијалната организација на локалната самоуправа. Што мислите за оваа иницијатива?

АНГЕЛОВ: Иницијативата која ја покренал Светскиот македонски конгрес сигурно претставува добар чин. Една власт, од која и да е политичка провинција, кога ја застапува демократијата, треба да им овозможи на граѓаните да го кажат своето мислење. Со самиот факт што се одржаа над 30 референдуми на кои над 200.000 луѓе го кажаа своето мислење дека се против територијалната организација во првата фаза, мислам дека оваа иницијатива има шанса во најголема мера да успее, односно Светскиот македонски конгрес да собере 150.000 гласови за распишување на референдумското прашање. Но, потоа следува сигурно оној потешкиот дел кога граѓаните треба да го кажат своето мислење на референдум и сигурно временскиот теснец кој се јавува меѓу првата и втората фаза по усогласувањето на политичките интереси помеѓу политичките партии и се разбира помеѓу позицијата и опозицијата во Парламентот. Едноставно, една од причините која можеби е отежнувачка околност за собирање нови потписи е временскиот теснец во кој СМК треба да ги собере овие 150.000 потписи. Но, важна е волјата на граѓаните. Ако има волја, тогаш нема да има проблем во собирањето потписи.

✶ Предлог-законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа е првиот од пакетот закони за децентрализација на власта. Со него треба да се обезбеди успешното отпочнување на процесот на фискалната децентрализација. Како ЗЕЛС, кои се Вашите забелешки на овој закон?

АНГЕЛОВ: Основните забелешки се околу Данокот на додадена вредност и околу Персоналниот данок. Се предвидува тие да бидат во еден минорен процент или кога ќе ги соберете Персоналниот данок изнесува 3,1 проценти од вкупната соберена маса на пари, а од Данокот на додадена вредност еден процент од вкупно собраната маса на пари, или во просек не изнесува повеќе од девет милиони евра годишно за сите општини. Тоа е смешна сума и мислам дека е сосема непристоен предлогот на Владата, да не речам омаловажувачки, кон општините. Ние инсистираме барем 60 отсто од парите од природните богатства кои не се опфатени со овој Закон и кои ќе ги собира државата да остануваат во онаа општина каде се издаваат концесиите на природните богатства, бидејќи нема општина во РМ каде нема природни богатства, почнувајќи од експлоатацијата на водните ресурси, па завршувајќи со експлоатацијата на рудните богатства. Тоа

ките природните, географските, културолошките, социјалните аспекти одредени општини не ги исполнуваат критериумите, да им се овозможи да опстојат. Таква се, на пример, Маврови Анови и Дојран. Значи, станува збор за две општини кои условно земено нема да ги исполнат сите услови. Пред сè мислам на демографските услови, но сите економски еколошки ресурси кои се на тоа подрачје им даваат една мера на економска издржливост и бараме во тие општини да се направи исклучок.

☀ Критики и забелешки имаат и градоначалниците на скопските општини за новиот Предлог-закон за градот Скопје, како во поглед на своите надлежности, така и финансиите. Имаат ли оправданост ваквите забелешки и ќе стане ли Скопје двојазично на целата територија?

АНГЕЛОВ: Сигурно дека забелешките веќе беа истакнати во јавноста и се групирани во три области. Првата област е околу самите надлежности околу градот и општините и мислам дека овде ќе се најде заедничко решение. Ние формиравме Комисија која преговара со Министерството за локална самоуправа и можам да кажам дека преговорите се одвиваат успешно. Втората забелешка е околу финансирањето на градот Скопје. Со оглед на тоа дека во иднина Скопје како град ќе биде многу финансиски моќен, најверојатно ќе се оди на изготвување на посебен законски проект со кој ќе се регулираат односите помеѓу градот и општините. Можеби најболната точка кога станува збор за градот Скопје е повторно новата територијална организација, односно границите меѓу општините. Забелешки имаа Центар, Чаир, Кисела Вода, но и приградските како што е Сарај каде што Спортско-рекреативниот центар кој ѝ припаѓа на оваа Општина во иднина треба да припаѓа на Општина Горче Петров. Многу е важно каде ќе припадне Бит Пазар, бидејќи станува збор за еден простор каде има огромен број дуќани. Комуналните такси и градската рента ќе останат на онаа општина каде ќе припадне Бит Пазар. Дали Скопје треба да биде двојазично е политички договор, не станува збор за прашање за кое може да се седне и да се разговара на маса.

можеби не е многу голем извор на приходи на државата, но сигурно е моќен извор на финансирање на општините.

☀ Конечната одлука за децентрализација во Македонија, како што изјави портпаролката на ЕУ, Шина Томсон, треба да ја донесе Собранието, а референдумите што беа спроведени во неколку општини во државава може да бидат искористени од Парламентот и од Владата во донесувањето на конечната одлука. Што ќе се случи доколку Владата не ги земе предвид референдумските изјаснувања и доколку поради ограниченоста на рокот и критиките, законите се усвојат?

АНГЕЛОВ: Ако Парламентот сака да донесе реални закони по предлог на Владата, помеѓу првата и втората фаза ќе мора да има корекции на она што беше предложено како прва фаза. Ние на нашиот постојан комитет кој се

одржа пред една недела донесовме неколку заклучоци. Еден од нив е почитување на Европската повелба на локалната самоуправа и членот 5. Ние инсистираме пред втората фаза за Законот за територијална организација на Единиците на локалната самоуправа да извршиме одредени преговори со Владата околу новиот Предлог, бидејќи Владата ако се сеќавате на пети март пред речиси една година, при склучувањето на Меморандумот за соработка, се обврза дека кога станува збор за закони од областа на децентрализацијата ќе се консултира со локалните власти. Мислам дека ќе најдеме некаков заеднички јазик да им се помогне на поголем дел од општините кои во првата фаза беа укинати или условно земено не егзистираат во идниот законски проект на територијалната организација на општините во РМ. Една од точките на Декларацијата која беше усвоена на постојаниот Комитет е онаму каде што поради националните, еколош-